

בעזרה"ת אֵלֵינוּ אֵלֵינוּ שֶׁל תְּנִידוּ צִוּוֹן תּוֹרַת שְׂבוּעֵי

גליון 657

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"י יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פֶּתַח הָאֵהָ

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני" וגו'
התורה ניתנה בג' דברים במדבר, באש ובמים. ומדוע במים? לומר לך מה מים הולכים ממקום גבוה למקום נמוך. אף דברי התורה אינם מתקיימים, אלא במי שמנמך ומשפיל עצמו. ולכן גם התורה ניתנה על הר סיני שהיה נמוך משאר ההרים.
רבי ברוך מגארליץ היה אחד מבניו של ה"דברי חיים" מצאנו. בעיר צאנו היתה חבורה של קצבים שוחטי ומוכרי בשר פעם אחת, אחד מהקצבים קרא לרבי ברוך שהיה ילד קטן וביקש ממנו שיאמר לו על בהמות בשוק איזו בהמה תצא כשרה ואיזו בהמה תצא טריפה. הילד אכן אמר לו: פרה זו כשרה ופרה אחרת טריפה לאחר השחיטה התברר שהילד צדק, התחיל אותו קצב לשאול אותו תמיד והילד היה מכוון נכון למה שיתגלה אחרי השחיטה. ממילא אותו קצב התעשר מאד כי ידע מראש אילו בהמות לקנות. שאר הקצבים ראו שיש לו מזל מיוחד וכל הבהמות שהוא קונה יוצאות כשרות לאחר השחיטה – ושאלו אותו לפרש העניין. גילה להם הקצב שיש כאן ילד קטן, הבן הצעיר של הרבי, שמגלה לו בכל פעם אילו בהמות כדאי לו לקנות. כמובן שכאשר הדבר התגלה התעורר רעש גדול בעיר והדברים התפרסמו והגיעו לאוזני אבי הילד – ה"דברי חיים" מצאנו. רבי חיים קרא לבנו ושאל אותו מהיכן הוא יודע איזו בהמה תהיה כשרה ואיזו טריפה? הבן ענה בתמימות שלא מדובר ברוח הקודש אלא במשהו פשוט מאד: "הסתכלתי איך הבהמה הולכת ברחוב: בהמה עם ראש מורם בשחצנות היא טריפה, ובהמה עם ראש כפוף ועונה היא כשרה. זה לא רה"ק – אני רק מסתכל איך הבהמה הולכת. סיפור מאד יפה. קודם כל, זה חוש תמים של ילד - אמנם שיש לו הרבה סיעתא דשמיא ונשמה מאד גבוהה וטהורה, כי הוא בן של צדיק, אך המוסר השכל מאד ברור. שמישהו שהולך עם ראש מורם וקומה זקופה – בשחצנות, בגאווה (זה אפילו כתוב בש"ע) – סימן שמשוהו פנימי בנשמתו לא בסדר, שנפשית הוא לא בריא. מי שהולך עם ראש מושפל, בעונה, שפל-ברך – סימן שהוא יהודי כשר.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

על רגישות מיוחדת לכבוד הזולת, סיפר בנו של הראשון לציון הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל את המעשה הבא: נסעתי פעם עם מו"ר אבי זצ"ל לברזיל, והשתתפנו במסיבה מיוחדת שנערכה לכבודו בבית אחת מנכבדי הקהילה.
באמצע הסעודה, קם אחד מהנוכחים וביקש לשאול את הרב שאלה. כשהשתרר שקט בסלון הענק, הוא הורה באצבעו על בעל הבית, ושאל את אבי: מה דעת הרב על העובדה שבעל הבית תורם לבית כנסת הרפורמי בעיר?! כנראה שהיה איזה סכסוך בין השניים, והשואל רצה להביך אותו בפני הרב. ברגע הראשון נכנס הרב למלכוד: מצד אחד – הוא לא רצה להלבין את פניו של בעל הבית, ומצד שני – דעתו על הרפורמים ידועה בחריפותה. אך מיד התעשת והשיב בסיפור: "אספר לכם סיפור שקרה לי – לפני כמה שנים היינו בחו"ל, הגיע זמן מנחה ורצינו להתפלל, אך הנהג הכושי מחוסר הבנה הביא אותנו לבית כנסת שהתברר לנו כבית כנסת רפורמי. לא רציתי להיכנס לבית הכנסת, ולכן התכווננו להתפלל בחוץ. להתפלל במניין לא יכולנו כי היינו רק שמונה אנשים. והנה מתוך בית הכנסת יוצאים שני אנשים: איש האחזקה הטכני של בית הכנסת ורב הקהילה הרפורמית. ראו שאנו עומדים להתפלל והצטרפו אלינו למניין. אמרתי לעוזר שלי שחסר לנו עוד אחד למניין. פנה אלי הרב הרפורמי ושאל: ממה נפשך, אם רפורמי משלים מנין – אז יש לך עשרה, ואם לא – אז שמונה. איך הגעת לתשעה? השבתי לו שאיש האחזקה אינו רפורמי באמת, הוא נמצא בקהילה הרפורמית לצורך פרנסתו. אבל רב הקהילה ודאי לא יכול להשלים מנין.
רכן אלי הרב הרפורמי ואמר לי בשקט כממתיק סוד: "תנוח דעתו של הרב, גם אני עושה את עבודתי בשביל פרנסה...". כל הנוכחים בסעודה התגלגלו מצחוק, והרב הצליח בסיפור להבהיר היטב את דעתו על הרפורמים, מבלי לבייש את בעל הבית.

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
8:22 7:17
נא לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
לית 8:52

אָהַל הַהַלְוָה

ברכה על מאכל ומשקה בליל שבועות

העוסקים בתורה בלילה, ומגישים בפניהם מדי פעם בפעם תה או קפה וכדומה, עליהם לברך בפעם הראשונה שישתו, ואחר כך אינם חוזרים לברך שוב בכל פעם. ואפילו אם יש שהות של יותר משעה ורבע בין שתיה לשתיה, אין לברך שנית, כי נפטרו מן הברכה בפעם הראשונה שבירכו.

וטוב לכוון בפירוש בתחילה, שדעתו לפטור בברכתו את כל מה שיוגש לפניו בלילה.

אמנם הדבר ברור, שאם יצא מבית הכנסת החוצה, ובחזרתו הוגשו לפניו שוב משקאות, עליו לחזור ולברך שנית, כי היציאה מבית הכנסת נחשבת "היסח הדעת", ושוב אינו נפטר בברכתו הראשונה.

יש להשתדל לעסוק בתורה ביום חג השבועות, וכתב מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שנכון ללמוד בספר המצוות של הרמב"ם, ונכון גם כן לקרות בספר תהילים, כי פטירת אדונינו דוד המלך הייתה ביום חג השבועות.

והיה מרן זצ"ל רגיל לומר, שאין תועלת כל כך שישאר אדם ער כל הלילה בליל שבועות, ויעסוק בתורה, ואחר כך יישן כל היום. אלא יישן שעה או שתיים "כדי לשבור את תאוות השינה", כלשון מרן זצ"ל, ואחר כך ישוב לעסוק בתורה. אלו דברי מרן זצ"ל.

ואמנם דבר זה הוא קשה מאד לרוב בני האדם, ומכל מקום נוכל ללמוד מדברי מרן זצ"ל, שאין לבטל שעות רבות על שינה ביום יקר זה, וישתדל ככל שיוכל לעסוק בתורה ולקרוא בספר תהלים.

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ואלה תולדות אהרון ומשה"

כבר בימי ילדותו נתפרסם הגאון רבי מאיר מרגליות זצ"ל, רבה של אוסטרהא, לעילוי.

מספרים, שכשהוא התחיל ללמוד גמרא בהיותו ילד כבן חמש שנים, המלמד התחיל ללמדו את המשנה (בבא מציעא לג.). 'אבידתו ואבידת אביו, אבידתו קודמת. אבידת אביו ואבידת רבו, של רבו קודמת, שאביו הביאו לעולם הזה, ורבו שלימדו תורה מביאו לחיי העולם הבא'.

אותו שבוע, היה פרשת "במדבר", ובערב שבת חזר המלמד איתו על כל פרשת השבוע עם פירוש רש"י.

בבוקר יום שבת קודש, לאחר התפילה הזמין הרב דמתא לביתו את חשובי העיר יאזלוויץ', כדי לשמוח איתם בשמחת התחלת לימוד הגמרא של בנו הקטן. כמנהג בימים אלו, העמידו את הילד על השולחן, והוא התחיל לומר בעל פה את דברי המשנה בבא מציעא הנ"ל, בהסברה ובהטעמה מיוחדת. פתאום שקע הילד בהרהורים, וכאשר שאלו אביו להגיד לו במה הוא מהרהר, השיב לו הילד בתמימות: כשחזרתי עכשיו על דברי המשנה, נתקשו לי דברי רש"י בפרשת שבוע על הפסוק "ואלה תולדות אהרון ומשה" שאינו מזכיר אלא בני אהרון, ונקראו תולדות משה לפי שלימדן תורה, מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו. והלא – המשיך הילד – לפי המשנה שחזרתי עליה עכשיו נראה, כי יפה כח המלמד מכח האב, כיון שהאב מביא את בנו רק לחיי העולם הזה, ואילו המלמד מביא את הילד לחיי העולם הבא, ואיך אם כן כתב רש"י כי המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו, בשעה שמעלת המלמד גדולה הרבה יותר ממעלת האב? כל הנאספים התפלאו והשתוממו על חריפות שכלו של הילד. והנה, פנה אליו אביו הרב ואמר לו: 'מאירל', יפה שאלת בני, עתה תנסה בעצמך למצוא איזה תירוץ לתמיהתך זו.

הילד קימט את מצחו, הרהר שעה קלה, והנה קרנו פניו, וענה: אני חושב, כי כוונת רש"י היא אחרת מכפי שלימדני הרבי, ולדעתי כך הכוונה: המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב, מי שמלמד את בן חברו תורה, הכתוב מעלה ומרומם אותו יותר מ'כאילו ילדו' הוא בעצמו, כי המלמד עומד למעלה מן האב!

"בני נפתלי"

בכל השבטים שנמנו כתוב "לבני", ולבני נפתלי שנמנו אחרונים כתוב "בני". יש להסביר העניין, כי האות ל' יש לה צוואר גבוה, וזה מרמז על גאווה, ובכל השבטים שנמנו, היה מקום למחשבה של גאווה, אני נמנתי לפניך, ואולי כי אני יותר חשוב ממך, אבל נפתלי שנמנה אחרון, לא היה בו שום מקום לגאווה, לכן לא מוזכר אצלו האות ל', אלא כתוב "בני נפתלי" ולא "לבני".

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

מעשה נפלא שספר הגאון רבי חיים שינקר – ראש ישיבת "דרכי משה". המעשה מתייחס לאותן שנים שבהן למד בבחורות בישיבת פוניבז', והיה ישן באותו חדר יחד עם הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל והגאון רבי משה אהרן ברורמן. באחד מערבי השבתות, דקות ספורות לפני הדלקת נרות, נכנס לחדרם אחד הבחורים שבישיבה ובידו מעטפה עם סכום כסף גדול מאד, ובקש להטמין את הכסף בחדרם עד מוצאי שבת. הבחור היה חתן כשבוע לפני החתונה וקיבל מהוריו את הכסף כתשלום עבור הדירה בה יגורו הוא וכלתו, והיה אמור מיד אחר השבת להעביר את הכסף לבעל הדירה. כאשר התקרבה השבת, חשש הבחור להשאיר את הכסף בחדרו, שמא הידיעה על הכסף הרב תגיע לאוזניים שאינן ראויות. החתן נכנס לחדרם, סגר את הדלת וסיפר את הסיפור. חברי החדר שמחו מאד על האפשרות לעזור לו, ומיד מצאו מקום ראוי להטמנת הכסף – בתוך ארון הכביסה מתחת לכל הבגדים. הם לקחו גרב גדול, שמו בתוכו את הכסף, הוציאו את כל הכביסה מהארון, ואת הגרב עם הכסף הניחו בתחתית הארון, ולאחר מכן החזירו את הכביסה למקומה, באופן שאף אחד לא אמור להעלות על דעתו שבתוך הכביסה מונח גרב שבתוכו סכום כסף כה רב. במוצאי שבת חזר הבחור כדי לקחת את כספו, ולהפתעתו הכסף איננו... חברי החדר היו בהלם גמור: לאן נעלם הכסף? הם הוציאו את כל הכביסה ובדקו בגד בגד, אולם הכסף לא נמצא. החדר בכללותו היה מסודר לגמרי, כך שלא היה ניכר שביקר בו איזה גנב, אי לכך הפלא היה גדול, לאן הכסף נעלם?... בין הבחורים שהיו בחדר באותו יום, היה בחור חדש משיעור א' שעתה התחיל את דרכו בישיבה. הבחור היה שקט ועדין, לא הכירו אותו מס פיק כדי לדעת אם תוכו כבדו. הבחור הצעיר שהה בחדר והיה עד לכל מהלך הטמנת הכסף. טבעי מאליו שהחשד ייפול עליו. הבחור הצעיר לא היה טיפש, והתחיל לדמיין לאיזו צרה צרורה הוא נכנס. בתחילה ייגשו אליו הבחורים החשובים הללו ויאמרו לו בשקט: "לכל אחד יש ניסיונות, אנחנו מבינים שכנראה לא עמדת בניסיון ולקחת את הכסף, בוא תחזיר את זה בשקט ולא נספר לאף אחד ונגמור את הסיפור". הוא כמובן יכחיש את הכל מכל וכל, שלא נגע בכסף ואין לו מושג היכן הוא ולאחר מכן סיפור הגניבה יתפרסם בישיבה, וכולם יאמרו מי יכול להיות שגנב את הכסף, כנראה הבחור הצעיר, שהרי כל חברי החדר הם בחורים צדיקים. הבחור ממשיך בדמינו ואומר לעצמו: "אפילו אם אני ארצה לשלם את הכסף הזה רק כדי להסיר מעל ראשי את הביזיון הנורא הזה, אין באפשרותי לעמוד בסכום כל כך עצום. אפילו אם הורי ימכרו את ביתם, שגם זו דירה עלובה בדמי מפתח, גם כן לא יצליחו לשלם את הסכום הזה". חלפו עוד כמה דקות שהבחור שקוע בדמיונותיו, ולפתע קורה דבר מעניין, הבחור בן ציון פלמן מסתודד עם הבחור אהרן ברורמן, לוחש לו באזנו איזה משפט קצר, ולאחר מכן שניהם משתתקים וחושבים... לאחר דקה הבחור ברורמן מתעשת, מוריד את הכובע ואת החליפה ולאחר מכן מוריד גם את הסוודר. לבו של הבחור מתחיל לרעוד, הוא בטוח שהוא עומד עכשיו לגשת אליו... וסופו קרב. אבל לא, במקום לפנות אליו הוא מתכופף לתוך הארון שהיה עמוק, מכניס את ראשו, ולא הסתפק בכך אלא נכנס כולו בתוך הארון. הבחור רואה ומתפלא מה הוא עושה שם, הרי כבר הוציאו את כל הדברים מהארון, וכולם ראו שאין בתוכו כלום, ומה יש לו להמשיך ולהתבונן שם ולהיכנס לתוכו. חצי דקה הוא שהה בארון, ולהפתעת כולם הוא יוצא כשבידו הגרב עם הכסף. התברר שבסוף הארון למטה נוצר פתח קטן בין הארון לקרש בגב הארון, וכאשר הניחו שם ביום שישי את הגרב ועליו את כל הכביסה, הסדק התרחב מעט מחמת עומס הכביסה והגרב נדחף ונפל דרך הסדק למטה. התברר שהיה כאן נס גדול, כי בדיוק במקום שבו נפל הכסף היה פתח של צינור ביוב, והכסף אמור היה ליפול שם ולהיעלם, אלא שמסמר שבלט בסוף הארון גרם שהגרב נתפס בו ובזכותו לא נפל הגרב לגמרי לביוב. אבל מה הסתודדו לפני כן שני הבחורים? התברר שכאשר הבחור בן ציון ראה שאין את הכסף ואין במי לחשוד אלא בבחור הצעיר, הוא פנה לבחור אהרן ואמר לו:

"לפני שאנחנו הולכים לחשוד במישהו, צריך לזכור את דברי החפץ חיים שאמר שהסיבה שהקדוש ברוך הוא ברא לאדם סברא עקומה היא כדי שכאשר הוא רוצה לחשוד במישהו שעשה איזה דבר, צריך קודם לזון לכף זכות אפילו בסברא עקומה. לכן בוא נחשב בסברא עקומה לאן יכול הכסף להעלם". וכך הגיעה המחשבה, אולי כאשר הארון היה מלא בבגדים נדחף מעט הקרש של הארון ונוצר סדק קל והכסף נפל שם... בימי ספירת העמר הללו, ימים בהם אנו מתכוננים לקבלת התורה, ראוי לזכור יסוד זה, שגם במקום שנדמה לאדם שהוא הצודק, ויש לו הוכחות על כך, בכל זאת זה לא מוכרח, וצריך עוד ועוד לבדוק אם לא טעה במעשיו.

(שלמים מציון)

בצלחתו של הגביר
העשיר מחו"ל הונח רבע עוף.
ממולו בצלחת משותפת לארבעת
המשולחים הירושלמים שהגיעו להתרימו
הונח רבע עוף נוסף.
"רבותי", דפק אחד המשולחים על השולחן,
"הגיע זמן מנחה". "מנחה?!"
תהה הגביר, "השעה רק רבע לאחת".
"אצלך בצלחת רבע לאחד",
השיב המשולח בשנינות, "אצלנו בצלחת
זה רבע לארבע"...

קצת מאתנו

אחד מכלי המשכן שבני קהת היו אחראים לשאתו היה ארון הברית – "וּמִשְׁמֶרֶתָם הָאָרוֹן וְהַשְּׁלֶחָן וְהַמִּזְבֵּחַת וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יִשְׁרְתוּ בָהֶם וְהַמָּסָךְ וְכָל עֲבֹדֹתָיו". משא הארון היה ייחודי. התלמוד (סוטה, לה.) כותב, שארון הברית (שהיו מונחים בו לוחות הברית), לא רק שלא היו צריכים לשאת אותו, אלא להיפך – הוא היה נושא את נושאי. כלומר, אמנם היה נראה שבני קהת הם אלו שנושאים את הארון, אולם באמת הארון נשא את עצמו וגם את נושאי, בדרך נס. השאלה הנשאלת היא, אם הארון נשא את נושאי ולא היו צריכים באמת לשאת אותו – אם כן, לשם מה הקב"ה מצווה את בני קהת לשאת אותו, הרי לא הם הנושאים אותו?

טמון כאן רעיון. אמנם הארון נשא את עצמו בדרך נס, אולם כדי שהוא ישא את עצמו, הלוויים חייבים לשאת אותו. אם הם יעשו את שלהם ו"ישאו" אותו, ורק אז "המערכת" הנסית תתחיל לפעול והארון ישא לא רק את עצמו, אלא גם את נושאי. כמעט כל נס שאלוקים עשה לעם ישראל, כדי שהנס יתבצע היו צריכים "צעד קטן" מצד האדם. לדוגמא: מכות מצרים נעשו רק לאחר שמשה עשה פעולה עם המטה שלו, אף על פי שברור לכולם שאין קשר ישיר בין מטהו של משה למכת דם, צפרדע ושאר המכות. כך חקק הבורא, כדי שיהיה נס, אדם צריך לעשות משהו, ולו משהו קטן. בפרשתנו רואים את היסוד הזה פעם נוספת.

בפרשתנו מסופר, שמשה ואהרן ספרו את בני ישראל, אולם רק את האנשים שבין גילאי עשרים לשישים. לעומת זאת, כשמשה התבקש לספור את בני לוי, הוא נצטוו למנות גם את התינוקות מגיל חודש ומעלה. רש"י מביא את דברי המדרש, שכשמשה קיבל את הציווי, הוא שאל את אלוקים: "היאך אני נכנס לתוך אוהליהם לדעת מנין יונקיהם?". משה הבין, שלא מסתבר שה' רוצה שהוא יכנס לאוהלי הלוויים כדי למנות את התינוקות, שאין זה ממידת דרך ארץ להיכנס לאוהלי זרים. "אמר לו הקדוש ברוך הוא: עשה אתה שלך ואני אעשה את שלי. הלך משה ועמד על פתח האוהל, והשכינה מקדמת לפניו ובת קול יוצאת מן האוהל ואומרת: כך וכך תינוקות יש באוהל". גם כאן עולה השאלה: אם בין כה וכה משה ידע בנבואה כמה תינוקות יש בכל אוהל, מדוע הוצרך לכתת רגליו בין האוהלים, ורק בפתחו של כל אוהל הוא קיבל את הנבואה? למה ה' לא אמר לו פעם אחת את המספר הכולל מבלי "להטריח" אותו? הוא אשר אמרנו. הרצון האלוקי הוא, שרק כאשר האדם ממצה מצדו את פועלו, רק אז באים לקראתו מן השמים. רק אחרי שמשה כיתת את רגליו אל אוהלי הלוויים, הוא זכה לנבואה, כפי שרק אחרי שבני קהת הניחו על כתפיהם את מוטות הארון, הארון נשא אותם.

נחשוב על כך, מי יודע כמה שפע מיועד לנו מן השמים, הממתין שרק נניח את המוטות על כתפיינו. (הרב משה שינפלד)

שיעור טעמי המקרא ודקדוק חר' שאול סאלם בביכנ"ס "היכל יצחק דוד" כל שבת בשעה 15:00

ברכה והצלחה ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
 דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
 סעיד אשר בן לאה הי"ו
 אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
 בביכנ"ס **אור אבנר**
 רח' **משה דיין** קרית הסביונים **יהוד**
מנחה - בשעה 19:10

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
 רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:20
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
 יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
 יום ג' - הרב **רפאל עגיב שליט"א**
 יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
 יום ה' - הרב **שלום אטלן שליט"א**

בית הכנסת "עולי בבל"
 ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:20 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:15
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה

יום א' ב' ה'
 רב בית הכנסת
 הרב **יהונתן אמדדי שליט"א**
יום ג'
 הרב **שמשון פוקס שליט"א**
יום ד'
 הרב **נאור דרשני שליט"א**
יום ה' -
 הרב **רפאל עגיב שליט"א**
בשעה 20:00

"יש קונה עולמו בשעה אחת"

שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00